

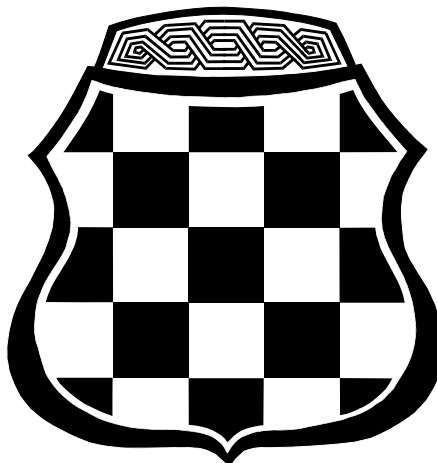
NARODNE NOVINE

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
Službeno glasilo

GODIŠTE VII

BROJ 9

LIVNO, 22. LISTOPADA 2002. godine

PREGLED SADRŽAJA

SKUPŠTINA NEZAVISNI ODBOR ZA IZBOR I REVIZIJU

111. **LISTA KANDIDATA** za mjesto policijskog komesara pri MUPU HBŽ 265
112. **ZAKLJUČAK**.....266

ŽUPAN

113. **RJEŠENJE** o razrješenju predsjednika Vlade Hercegbosanske županije (Anto Omazić).....266
114. **RJEŠENJE** o razrješenju ministra u Vladi Hercegbosanske županije (Jakov Ursa).....266
115. **RJEŠENJE** o razrješenju ministra u Vladi Hercegbosanske županije (Ivan Cikojević).....267
116. **RJEŠENJE** o razrješenju ministra u Vladi Hercegbosanske županije (Stipo Barać).....267

VLADA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

117. **ODLUKA** o pedagoškim standardima osnovnog školstva u Hercegbosanskoj županiji 267
118. **ODLUKA** o popisu lijekova koji se propisuju i izdaju na teret Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije **Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.**

***

SKUPŠTINA NEZAVISNI ODBOR ZA IZBOR I REVIZIJU

Temeljem čl.32. Zakona o unutarnjim poslovima HBŽ (Narodne novine 3/2002) te čl. 8. poslovnika o radu Nezavisnog odbora, na sjednici održanoj dana 19. kolovoza 2002 .godine. Nezavisni odbor donosi:

LISTU KANDIDATA za mjesto policijskog komesara pri MUPU HBŽ

1. Rafael Pivić

2. Anđelko Hrgić
3. Ivica Erceg

Obrazloženje

Nakon izvršenog tajnog glasovanja za Rafaela Pivića su glasovala 4 (četiri) člana Nezavisnog povjerenstva za izbor i reviziju, za Anđelka Hrgića 3 (tri) člana, a Ivica Erceg nije dobio niti jedan glas. Tajnom glasovanju pristupilo je svih 7 (sedam) članova Nezavisnog povjerenstva.

Nezavisno povjerenstvo predlaže ministru MUP-a da prvog sa liste predloži u daljni postupak.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
Nezavisni odbor za izbor i reviziju
Broj: 01-02-90/02
Tomislavgrad, 19. kolovoza 2002. godine

Predsjednik Nezavisnog
odbora za izbor i reviziju
Miroslav Ćurić

* * *

Temeljem članka 32. i 33. Zakona o unutarnjim poslovima HBŽ (Narodne novine 3/2002), te članka 7. i 8. Poslovnika o radu Nezavisnog odbora na sjednici održanoj 10. rujna 2002. godine donosi

ZAKLJUČAK

Nezavisni odbor jednoglasno osporava razloge Vlade o odbijanju kandidata gosp. Rafaela Pivića za policijskog komesara naznačenih u dopisu od 4. rujna 2002. godine br. 01-04-298/02 i smatra iste neutemeljenim.

Nezavisni odbor za izbor i reviziju ostaje pri izboru s liste kandidata za policijskog komesara od 19. kolovoza 2002. godine br. 01-02-90/02 koja je prosljeđena ministru MUP-a u daljnju proceduru.

Obrazloženje

Razlozi navedeni u odluci Vlade su neutemeljeni.

1. "Kandidat gosp. Rafael Pivić nije prihvaćen" od strane IPTF-a za v.d. ravnatelja policije predložen 2001. godine. U vrijeme imenovanja v.d. ravnatelja policije gosp. Pivić je bio pod istragom, koja je okončana a nisu nađene nepravilnosti u radu što potvrđuje regionalni zapovjednik UNMBiH IPTF gosp. Thomas A. La Peuter.
2. Prema tvrdnji gosp. Thomasa A. La Peutera IPTF nema izvješća o nesuradnji za gospodina Pivića, a dokument na koji se poziva Vlada bio je osnova za pokretanje istrage.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
Nezavisni odbor za izbor i reviziju
Broj: 01-02-93/02
Tomislavgrad, 10. rujna 2002. godine

Predsjednik
Nezavisnog odbora
Miroslav Ćurić

* * *

ŽUPAN

Temeljem članka 39. Ustava Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije" broj, 3/96), župan Hercegbosanske županije donosi

RJEŠENJE

o razrješenju predsjednika Vlade Hercegbosanske županije

I.

Anto Omazić, iz Livna, razrješava se dužnosti predsjednika Vlade Hercegbosanske županije.

II.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
Župan
Broj: 02-301/02
Kupres, 20. rujna 2002. godine

Župan
Dragan Bagarić

* * *

Temeljem članka 39. Ustava Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije" broj, 3/96), župan Hercegbosanske županije donosi

RJEŠENJE

o razrješenju ministra u Vladi Hercegbosanske županije

I.

Jakov Ursa iz Livna, razrješava se dužnosti ministra financija u Vladi Hercegbosanske županije.

II.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
Župan
Broj: 02-300/02
Kupres, 20. rujna 2002. godine

Župan
Dragan Bagarić

* * *

Temeljem članka 39. Ustava Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije" broj, 3/96), župan Hercegbosanske županije donosi

RJEŠENJE
o razrješenju ministra u Vladi Hercegbosanske županije

I.

Dr. Ivan Cikojević iz Livna, razrješava se dužnosti ministra rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih u Vladi Hercegbosanske županije.

II.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
Župan
Broj: 02-298/02
Kupres, 20. rujna 2002. godine

Župan
Dragan Bagarić

* * *

Temeljem članka 39. Ustava Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije" broj, 3/96), župan Hercegbosanske županije donosi

RJEŠENJE
o razrješenju ministra u Vladi Hercegbosanske županije

I.

Stipo Barać iz Livna, razrješava se dužnosti ministra znanosti, prosvjete, kulture i športa u Vladi Hercegbosanske županije.

II.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
Župan
Broj: 02-299/02
Kupres, 20. rujna 2002. godine

Župan
Dragan Bagarić

* * *

VLADA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Na temelju članka 19. i članka 20. stavak 2. Zakona o Vladi Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj 2/96.), a sukladno članku 6. Zakona o osnovnom školstvu ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj 4/98.) Vlada Hercegbosanske županije, na sjednici održanoj dana 30. 08. 2002. godine donijela je

ODLUKU
o pedagoškim standardima osnovnog školstva u Hercegbosanskoj županiji

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Osnovno školovanje je značajan čimbenik općeg napretka, stalnog razvoja učenika kao duhovnog, tjelesnog i društvenog bića. Ono doprinosi razvoju stvaralaštva, osposobljavanju mladih za rad, podizanju kulture rada i prihvaćanju različitosti naroda koji žive na ovim prostorima.

Polazeći od činjenice da je osnovno školovanje obvezno i besplatno potrebno je osigurati podjednake uvjete u svim školama u Županiji.

Pedagoškim standardima utvrđuju se uvjeti mjerenja ostvarivanja nastavnog plana i programa osnovnog obrazovanja za koji se u cijelosti osiguravaju sredstva u županijskom proračunu.

Oni trebaju doprinijeti:

1. Podizanju kvalitete djetatnosti odgoja i naobrazbe;
2. Djelotvornijem uvođenju suvremene nastavne tehnike i tehnologije u nastavni rad, te stvaranju povoljnih uvjeta za slobodno stvaralaštvo učenika;
3. Jačanju odgojne uloge osnovne škole i njezine kulturne i društvene djelatnosti;

4. Uspješnijem ostvarivanju ciljeva i zadaća nastavnih planova i programa;
5. Optimalnom ustroju nastave;
6. Privatnoj inicijativi i većoj učeničkoj slobodi u odabiru odgojno-obrazovnih programa u neobveznom dijelu nastave.

Temeljno je obilježje ovog pedagoškog standarda utemeljenost na iskustvenim i znanstvenim spoznajama te materijalnim mogućnostima Županije.

II. SASTAVNI DIJELOVI PEDAGOŠKOG STANDARDA

Članak 2.

Pedagoškim standardom utvrđuju se potrebe i interesi zajednice za postizanje visoke razine uređenosti osnovnog školstva, te se u tu svrhu određuju osnove za propisivanje:

1. Mjerila za broj razrednih odjela u osnovnoj školi kao samostalnoj ustanovi;
2. Mjerila za broj učenika u razrednom odjelu i odgojnoobrazovnoj skupini;
3. Mjerila za broj učitelja, stručnih suradnika i ostalih zaposlenika potrebnih za provedbu nastavnog plana i programa, te drugih sadržaja i aktivnosti i stjecanju osnovnoškolske naobrazbe propisanih zakonom i drugim propisima;
4. Stručnog usavršavanja učitelja i stručnih suradnika kao stalne potrebe u odgojnom i obrazovnom radu te za osposobljavanje i usavršavanje ostalih djelatnika;
5. Materijalnih i financijskih uvjeta rada osnovnih škola (prostor, oprema, nastavna pomagala, plaće i ostali prihodi);
6. Posebnih potreba u osnovnom školstvu uvjetovanih specifičnim okolnostima (školovanje u udaljenim i manje naseljenim mjestima, školovanje darovitih učenika, školovanje učenika s teškoćama u razvoju, školovanje učenika u umjetničkim programima, posebnosti života i rada, učitelja i njenih zaposlenika u osnovnoškolskim ustanovama);
7. Učeničkog standarda (prijevoz, prehrana, besplatni udžbenici);
8. Nastavnog plana;
9. Programa važnih za cjelokupno osnovno školstvo.

1. Mjerila za broj razrednih odjela u osnovnoj školi kao samostalnoj ustanovi

Članak 3.

Osnovna škola koja ima najmanje 200 učenika i osam razrednih odjela, po jedan odjel od prvog do osmog razreda, tj. osigurava stalnost osmogodišnjeg školovanja, može biti samostalna ustanova.

Pri ustroju osnovne škole potrebno je procijeniti svrhovitost samostalnosti ustanove glede ukupnog broja učenika, broja područnih odjela, prometne povezanosti i drugih posebnosti, o čemu procjenu donosi Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa županije (u daljem tekstu: Ministarstvo), u dogovoru s tijelima lokalne uprave.

Osnovna škola, kao samostalna ustanova, može imati područne odjele. Područni odjeli ne mogu se osnivati u naseljima-mjesnim zajednicama udaljenim manje od 4 km od područne samostalne škole ili od osnovne škole.

2. Mjerila za broj učenika u razrednom odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini

2.1. Razredni odjel

Članak 4.

Redoviti razredni odjel u pravilu ima 25 učenika. Ako u školi postoji samo jedan razredni odjel istog razreda, formira se s najviše 30 učenika.

Kombinirani razredni odjel od dva razreda može imati najmanje 16 učenika, a najviše 24 učenika.

Razredni odjel u koji su uključeni učenici s lakšim teškoćama u razvoju ima od 18 - 25 učenika, razmjerno broju učenika s teškoćama u razvoju.

Razredni odjel posebne odgojno-obrazovne ustanove koja provodi osnovno školovanje za učenike s teškoćama u razvoju ima 5 - 10 učenika, ovisno o vrsti i stupnju teškoće.

2.2. Odgojno -obrazovna skupina

Članak 5.

Izborna nastava izvodi se u odgojno-obrazovnim skupinama koje u pravilu imaju najmanje 15 učenika.

Dopunska nastava je individualizirani oblik rada s učenicima u skupinama do deset učenika, a izvodi se za učenike koji u redovitoj nastavi ne mogu pratiti nastavni proces.

Dodatna nastavna aktivnost je skupni rad u pravilu s najmanje dvadeset učenika.

Redovita nastava pri osnovnim školama za učenike s teškoćama u razvoju na stupnju lake mentalne retardacije i s organski uvjetovanim poremećajima u ponašanju izvodi se u odgojnoobrazovnim skupinama od 5-10 učenika.

Broj učenika s teškoćama u razvoju u skupini produžnog stručnog postupka može biti 5-10 učenika,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

što je regulirano pravilnikom o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju.

III. BROJ UČITELJA, STRUČNIH SURADNIKA I DRUGIH ZAPOSLENIKA POTREBNIH ZA OBAVLJANJE POSLOVA OSNOVNIH ŠKOLA

3.1. Učitelji

Članak 6.

Broj učitelja utvrđuje se na temelju broja sati neposrednog odgojno-obrazovnog rada s učenicima.

Neposredni odgojno-odrazovni rad su redovita i izborna nastava, dopunska nastava, izvannastavne aktivnosti, sat razrednika i dodatna nastava.

Broj učitelja razredne nastave utvrđuje se sukladno broju razrednih odjela prvoga do četvrtoga razreda.

Broj učitelja predmetne nastave utvrđuje se na temelju norme neposrednog odgojno-obrazovnog rada u redovitoj nastavi.

3.2. Stručni suradnici

Članak 7.

Broj stručnih suradnika osnovne škole utvrđuje se na temelju broja učenika.

Škola ima jednog pedagoga ili psihologa. U suglasnosti s Ministarstvom škola može imati i više stručnih suradnika, te stručnog suradnika defektologa, kada za to postoji potreba.

Škola ima jednog stručnog suradnika, knjižničara s najmanje 20 sati knjižičkog rada, a satnica se utvrđuje prema broju učenika i knjižnom fondu.

Veći broj stručnih suradnika psihologa ili pedagoga mogu imati škole s više od 900 učenika, te škole za koje Ministarstvo ocijeni da postoji potreba zbog posebnih uvjeta rada. Defektologa - stručnog suradnika ima redovita osnovna škola koja provodi integraciju učenika s taškoćama u razvoju u redovitim razrednim odjelima, a satnica defektologa utvrđuje se na temelju broja integriranih učenika i broja učenika produženog stručnog postupka. U školama za učenike s većim teškoćama u razvoju stručno razvojna služba osniva se na način da se na svakih 10 razrednih odjela, odnosno 100 učenika utvrđuju tri radna mjesta stručnih suradnika.

Veći broj sati knjižničara u školi može se utvrditi uz suglasnost Ministarstva ako škola:

- raspolaže izvanstandardnim fondom knjiga i opreme (standard je 8-10 knjiga po učeniku),

- ima veći broj učenika,
- ima područne odjele,
- ima oglednu knjižnicu.

3.3. Ostali zaposlenici

Članak 8.

Škola kao samostalna ustanova ima ravnatelja, tajnika i zaposlenika koji obavlja financijsko-računovodstvene poslove.

Broj djelatnika na pomoćno-tehničkim poslovima utvrđuje se na temelju raspoloživog prostora i vrste grijanja, te broja obroka učeničke prehrane.

a) Broj spremačica utvrđuje se na temelju površine prostora koji se koristi primjenom normativa od najmanje 500 m² prostora po zaposlenicima u školama u kojima se loži na kruto gorivo ili ložvo ulje, a najmanje 600 m² u školama s centralnim grijanjem.

b) Broj domara, ložača, odnosno kućnih majstora, utvrđuje se na temelju ukupne površine zatvorenog prostora primjenom normativa od 380 m² po zaposleniku. Poslove domara, ložača ili kućnog majstora ni u jednoj školi ne mogu obavljati više od dva zaposlenika.

Pravo na drugog zaposlenika, uz suglasnost Ministarstva, ostvaruje škola ako ima više od 3000 m² unutarnjeg prostora, područne odjele, posebne kotlovnice ili rad u više smjena;

c) Broj kuhar(ica) utvrđuje se na temelju broja objeda ili mliječnih obroka koji se priređuju učenicima, s tim što jedinična vrijednost po zaposleniku iznosi najmanje 70 objeda ili 270 mliječnih obroka na dan;

d) Redovite osnovne škole, posebne odgojno-obrazovne ustanove, koje provode osnovno školovanje za učenike s većim teškoćama u razvoju i redovite osnovne škole koje pohađaju djeca s oštećenjem lokomotornog sustava, ako posjeduju vlastito vozilo, imaju vozača koji dijelom radnog vremena obavlja i druge poslove.

IV. STRUČNO USAVRŠAVANJE UČITELJA I STRUČNIH SURADNIKA, OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE OSTALIH ZAPOSLENIKA

4.1. Stručno usavršavanje učitelja i stručnih suradnika

Članak 9.

Učitelji i stručni suradnici imaju pravo i obvezu stalno se usavršavati prema programu koji utvrđuje Ministarstvo najmanje jedanput godišnje. Način fi-

nanciranja stručnog usavršavanja Ministarstvo će utvrditi posebnim aktom.

4.2. Osposobljavanje ostalih zaposlenika

Članak 10.

Pravo i obvezu osposobljavanja i usavršavanja imaju i ostali zaposlenici važni za funkcioniranje škole. Riječ je o seminarima s pravnom problematikom (tajnici), s financijsko-računovadstvenom problematikom (računovođe) te o provedbi protupožarne zaštite na radu i zdravstvene zaštite. Način financiranja stručnog usavršavanja Ministarstvo će utvrditi posebnim aktom.

V. MATERIJALNI I FINANCIJSKI UVJETI RADA

5.1. Prostor i oprema u osnovnim školama

Članak 11.

Temeljni standard školskog prostora, u pravilu, treba osigurati rad škole u jednoj smjeni, kako bi se mogle u istom prostoru, održavati izvannastavne aktivnosti.

Zatvoreni školski prostor oduhvaća učionice, specijalizirane učionice, knjižnicu, športsku dvoranu, zbornicu za učitelje, prostoriju za ravnateljstvo i administraciju, prostorije za enegertske uređaje, spremišta i pomoćno-tehničku službu, prostor za sanitarije, komunikaciju i druge posebne namjene, zavisno od vrste i veličine škole što se uređuje u skladu s mjerilima i normativima koje utvrđuje Ministarstvo.

Otvoreni školski prostor obuhvaća školsko dvorište, školsko vježbalište i drugi potreban prostor za komunikacije.

Školska zgrada, glede stabilnosti, trajnosti i sigurnosti od provale i požara, te glede prozračnosti, higijensko-tehničkih uvjeta, organizacije prostora i funkcionalnosti, estetičnosti, te kakvoće materijala, mora zadovoljavati standarde utvrđene odgovarajućim propisima u području graditeljstva, higijensko-tehničke zaštite, zaštite zdravlja, organizacije nastave i slično. Cjelokupan unutarnji i vanjski prostor škole mora zadovoljavati osnovna školska i estetska mjerila.

Učionički prostor mora osiguravati uvjete za rad učitelja s 25 do 30 učenika u razrednom odjelu.

Površina učioničkog prostora je 1,93 m² po učeniku. Da bi se zadovoljili osnovni pedagoški i higijensko-zdravstveni uvjeti i potrebe, ovim se standardom za sve osnovne škole utvrđuju sljedeće neto i bruto površine po učeniku:

za područnu školu s jednom od četiri učionice u kojima se izvodi samo razredna nastava 2,55 m², odnosno 4,20 m², te stan za učitelja,

- za škole u kojima se izvodi razredna i predmetna nastava 3,28 m², odnosno 5 m².

Članak 12.

Svaka škola treba osigurati športsku dvoranu primjerenu broju učenika. Prostor za tjelesnu i zdravstvenu kulturu određuje se, organizira i oprema u skladu s uvjetima utvrđenim nastavnim planom i programom tog predmeta i standardima koji se propisuju u školstvu i športu, s tim da osnovne škole s više od 16 razrednih odjela i 400 učenika imaju u vlasništvu ili najmu školsku športsku dvoranu najmanje veličine 32 x 22 m s pomoćnom pregradom i pomoćnim prostorima 200 m², a velike škole, odnosno dvije i više škola, trebale bi ubuduće imati športske dvorane veličine 45 x 27 m (trodijelne) za čiju izgradnju financijska sredstva trebaju osigurati svi zainteresirani korisnici s obzirom na to da takve dvorane mogu zadovoljavati i mjesne školske potrebe.

Površina potrebnog zemljišta za zgradu, rekreaciju, školski vrt, športske terene, zelene površine, trnjemove i drugo, po jednom učeniku 30 do 40 m², a zbog vrlo guste naseljenosti ili zbog nekih drugih opravdanih razloga površina potrebnog zemljišta može biti manja, ali ne manja od 20 m² po učeniku.

Radi unapređenja nastavnog procesa i izjednačavanja uvjeta rada školama će se osigurati:

a) četverorazrednim područnim školama

- TV prijamnik s videorekorderom,
- grafoskop,
- radio kazetofon,
- dijaprojektor,
- ORFFOV instrumentarij,
- elektroničke klavijature (pet oktava)-normalna tipkovnica s pojačalom od 30 W,
- osam knjiga učeničke lektire po učeniku.

b) osmorazrednim školama

- računalo, 8 + 1 za školu
- pislač, 1
- TV prijamnik s plejerom, 1 za dva razredna odjela
- video rekorder, 2 za školu
- grafoskop, 1 za dva razredna odjela
- radio kazetofon s CD-om, 1 za dva razredna odjela
- dijaprojektor, 1 za četiri razredna odjela
- elektronička klavijatura (pet oktava)-normalna tipkovnica s pojačalom od 30 W
- glasovir ili pianino, 1 za školu

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- ORFFOV instrumentarij, 1 za školu
- oprema za specijaliziranu učionicu za matematiku, zemljopis, povijest, biologiju, fiziku i ostale predmete
- oprema radionice za tehničku kulturu
- knjižni fond od 8 knjiga po učeniku od I.-IV. razreda i 10 knjiga po učeniku od V.-VIII. razreda
- razglasni uređaj

Članak 14.

Posebna oprema i nastavna sredstva za djecu s teškoćama u razvoju osiguravaju se u središtima određnim za više škola i u posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama koje provode osnovno školovanje za učenike s većim teškoćama u razvoju.

Za darovite učenike osigurava se posebna oprema, kako bi se mogla bolje organizirati dodatna i izborna nastava.

Radi uspješnijeg ostvarivanja nastavnog rada i uloge škole u njezinu okružju, gdje god postoje kadrovski i prostorni uvjeti, treba osigurati opremanje školskih knjižnica kao bibliotetsko-informacijskih središta za škole i naselja.

Za školske športske dvorane i školske knjižnice osigurava se posebna oprema.

U školama gdje prostor, oprema i nastavna pomagala nisu na razini utvrđenoj ovim standardima treba ih postupno usklađivati ovisno o materijalnim mogućnostima.

U općinskom proračunu osiguravaju se sredstva za opremu i prostor školskih kuhinja, blagovaonica, potrebna sredstva za utrošak energije u pripremi hrane, sredstva za plaće i nadoknadu za potreban broj uposlenika koji rade na pripremi hrane za učenike. Radi bolje opremljenosti školskih kuhinja i blagovaonica u podmirivanju navedenih troškova može sudjelovati i Županija, osiguravanjem sredstava iz svog proračuna.

5.1.1. Sredstva za tekuće izdatke škola**Članak 15.**

U općinskom proračunu osiguravaju se potrebna sredstva za tekuće izdatke osnovnih škola u provedbi nastavnog plana i programa.

Mjerila za osiguranje sredstava za tekuće izdatke utvrđuju se člancima 16., 17. i 18. ove Odluke.

a) Prema stvarnom utrošku**Članak 16.**

Sredstva za utrošenu električnu energiju, gorivo za grijanje školskih zgrada, sredstva za uzimanje u zakup prostora i opreme potrebnih za provedbu nastavnog plana i programa, sredstva za obveznu pedagošku dokumentaciju, komunalne i druge naknade prema rješenjima odgovarajućih tijela, izdatke za premije osiguranja školskih zgrada i opreme, te zdravstvene preglede zaposlenika.

b) Sredstva za ostale tekuće izdatke**Članak 17.**

Sredstva za tekuće održavanje školskih zgrada i opreme utvrđuju se u visini od 5 % ukupnih izdataka za plaće zaposlenika pojedine škole.

c) Posebne odgojno-obrazovne ustanove koje provode osnovno školovanje za učenike s većim teškoćama u razvoju**Članak 18.**

Povećana sredstva za tekuće izdatke utvrđuju se u visini od 2% od ukupnih izdataka za plaće zaposlenika pojedine škole.

5.2. Plaće, ostli prihodi**Članak 19.**

Sredstva za plaće i topli obrok zaposlenima osiguravaju se u visini utvrđenoj zakonom u Županijskom proračunu.

Plaće učitelja povećavaju se u ovim slučajevima:

- za neposredni odgojno-obrazovni rad u kombiniranim razrednim odjelima razredne i predmetne nastave
- 2 razreda razredne nastave 5%
- za voditelja područnih odjela osmerorazredne područne škole 10%
- za neposredni odgojno-obrazovni rad s učenicima s teškoćama u razvoju u posebno odgojno-obrazovnim skupinama pri redovitoj osnovnoj školi 10%
- za neposredni odgojno-obrazovni rad s učenicima s teškoćama u razvoju u posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama 10%
- u školama preko 500 učenika, ravnatelju, pomoćniku ravnatelja, pedagogu, psihologu, tajniku 5%

Pripravnicima se, do položenog stručnog ispita, umanjuje plaća za 10 %, a sredstva se koriste za polaganje stručnih ispita.

VI. POSEBNE POTREBE U OSNOVNOM ŠKOLSTVU

Članak 20.

Posebne potrebe u osnovnom školstvu odnose se na sve slučajeve kad se, glede veličine škole, razrednog odjela, uvjeta života i rada učitelja, opsega i složenosti poslova te organizacijskih oblika rada ne mogu primijeniti mjerila za redovne škole koje osivaruju djelatnost pod redovitim (standardnim) uvjetima.

6.1. Škole u udaljenim i manje naseljenim mjestima

Članak 21.

U školama udaljenim najmanje 5 km od centralnih ili područnih škola gdje je organizirana redovita nastava i manje naseljenim mjestima organira se:

- razredna nastava od I. do IV. razreda, ako je u školu upisano ili se treba upisati u pravilu najmanje 40 učenika,

Iznimke od ovoga pravila utvrđuje ministar.

Broj zaposlenika u navedenim školama osigurava se kao i u školama koje nastavu ostvaruju u redovitim uvjetima.

6.2. Školovanje darovitih učenika

Članak 22.

Osnovnim se školama osiguravaju uvjeti za organiziranje i provedbu uočavanja i utvrđivanja darovitosti, odgoja i naobrazbe, te praćenju i poticanju darovitih učenika radi njihova optimalnog razvoja.

U županijskom se proračunu osiguravaju sredstva za organiziranje dodatne izborne nastave darovitih učenika:

- nabavu posebne opreme, udžbeničkog materijala te troškove pristupa posebnim izvorima znanja,
- organiziranje natjecanja, susreta i drugih oblika rada,
- praćenje darovitih učenika,
- poticajne mjere za učitelje i stručne suradnike za rad s darovitim učenicima,
- izrada programa rada s darovitim učenicima u različitim područjima,
- provedbu programa rada s darovitim učenicima.

6.3. Školovanje učenika s teškoćama u razvoju

Članak 23.

Program posebnih potreba za učenike s teškoćama u razvoju obuhvaća:

- sredstva za provedbu dijagnostičkog postupka radi određivanja najprimjerenijeg oblika odgoja i naobrazbe;

- povećana sredstva za uključivanje učenika s teškoćama u razvoju u redovitu osnovnu školu;
- sredstva za povećani broj sati učitelja i stručnih suradnika iznad propisane norme;
- sredstva za rad posebnih odgojno-obrazovnih ustanova za djecu koja se ne mogu obuhvatiti školovanjem u redovitoj nastavi;
- sredstva za nabavu specijaliziranih didaktičkih sredstava i pomagala;
- sredstva za udžbenike u malim nakladama.

Članak 24.

Učenici s lakšim teškoćama u razvoju uključuju se u redovitu osnovnu školu pod sljedećim uvjetima:

- u razredni odjel ne može biti uključeno više od tri učenika s teškoćama u razvoju;
- za učenike s lakom mentalnom retardacijom treba osigurati izdvojeni rad 10 sati na tjedan u skupini do 10 učenika;
- djeci s teškoćama u razvoju treba osigurati rehabilitacijski postupak po 30 minuta tri do četiri puta na tjedan, a za više manjih škola mogu se osnivati i rehabilitacijska središta;
- za učenike sa senzoričnim i motoričkim oštećenjima (vid, sluh, motorika) osigurava se izdvojena nastava u posebnim razrednim odjelima u produljenom postupku u većoj skupini do 10 učenika;
- kad se radi o kroničnim bolesnicima osigurava se pojedinačno izvođenje nastave u kući prema posebnom nastavnom planu i programu do 50 % redovite satnice, za učenike s rješavanjem upravnog tijela županijskog ureda.

Članak 25.

Učenici s većim teškoćama u razvoju školuju se u posebnim ustanovama.

Broj učitelja, njihova radna norma, materijalni troškovi i amortizacija, utvrđuju se i obračunavaju kao i u redovitim školama, a financiranje se vrši dijelom iz županijskog i općenskog proračuna, a dijelom donacijama i udjelom roditelja.

6.4. Školovanje učenika u umjetničkim programima

Članak 26.

Školovanje učenika u umjetničkim programima podrazumijeva njihovo školovanje u osnovnoj glazbenoj školi i osnovnoj školi za balet, ritmiku i ples, što se financira dijelom iz županijskog proračuna, dijelom iz gradskih i općinskih proračuna te dijelom roditeljskim udjelom.

6.4.1. Osnovna glazbena škola

Članak 27.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

U osnovnoj glazbenoj školi nastava se izvodi pojedinačno (glazbala) i skupno (teorijski predmeti, zbor i orkestar).

Skupina za teorijske predmete ima u pravilu do 15 učenika.

6.4.2. Osnovna škola za balet, ritmiku i ples

Članak 28.

Nastava se u takvoj školi može izvoditi pojedinačno i skupno.

Broj učenika u skupini prvog i drugog razreda je 15 do 20 učenika, a trećeg i četvrtog razreda 8 do 15 učenika.

6.4.3. Osnovna škola za likovno i vizualno stvaralaštvo

Članak 29.

Nastava se u takvoj školi može izvoditi pojedinačno ili skupno.

Broj učenika u skupini prvog i drugog razreda je 15 do 20 učenika, a trećeg i četvrtog razreda 8 do 15 učenika.

Mjerila za broj zaposlenika u školama iz ove točke istovjetna su mjerilima redovitih osnovnih škola za broj stručnih suradnika, učitelja predmetne nastave i ostalih zaposlenika iz točke 3.3. ovoga standarda, osim ako joj osnivač drugačije ne propiše.

VII. UČENIČKI STANDARD

7.1. Prijevoz učenika

Članak 30.

Prijevoz od mjesta stanovanja do škole i natrag osigurava se za učenike od I. do VIII. razreda koji žive u naseljima izvan sjedišta škole. Kad je to nužno, može se, radi veće sigurnosti učenika i boljeg ustrojstva nastave, osigurati prijevoz učenicima bez obzira na udaljenost.

Za sve učenike s teškoćama u razvoju, osigurava se prijevoz bez obzira na udaljenost, te prijevoz za pratitelja kad je on nužan zbog vrste i stupnja teškoće.

Prijevoz za gore navedene kategorije učenika osiguravaju se u općinskom proračunu.

VIII. NASTAVNI PLAN

Članak 31.

Nastavnim planom propisuju se nastavni predmeti i tjedni broj sati po nastavnim predmetima i oblicima odgojno obrazovnog rada.

Nastavnim planom obuhvaćen je i sat razrednika kao učenička nenastavna obveza.

Učenici od I. do IV. razreda ukupno su opterećeni redovitim, izbornom, dopunskom nastavom, izvannastavnim aktivnostima i satom razrednika do 25 sati, a učenici od V. do VIII. razreda do 30 sati na tjedan.

Članak 32.

Veća opterećenost učenika od propisane moguća je iznimno uz suglasnost Ministarstva i uz suglasnost roditelja (nastava klasičnih jezika, eksperimentalni programi i sl.). U suradnji s tijelima lokalne uprave i samouprave te roditeljima, osiguravaju se uvjeti za provedbu programa aktivnosti koji nisu obuhvaćeni nastavnim planom. Budući da se ti programi ne financiraju iz županijskog proračuna, valja ih ponuditi kao neobvezne sadržaje koji se uvode u skladu s mogućnostima škole.

IX. PROGRAMI VAŽNI ZA CJELOKUPNO OSNOVNO ŠKOLSTVO

Članak 33.

U ulozi unapređenja osnovnog školstva, posredno ili neposredno, djeluju i ustanove i stručne udruge koje svojim programima i djelovanjem pridonose unapređivanju školovanja učenika.

U županijskom će se proračunu osigurati sredstva za sufinanciranje samo onih programa koje bude prihvatilo Ministarstvo.

Ostvarivanje županijskog pedagoškog standarda osnovnog školstva utvrđuje se u županijskom proračunu za svaku proračunsku godinu. Razinu utvrđenu ovim standardom posebno je ostvariti za sve osnovne škole u sljedećih pet godina sredstvima županijskog proračuna, te sredstvima gradova i općina, ovisno o sredstvima koja ostvaruju.

Članak 34.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana nakon objave u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije" i primjenjivat će se od školske 2003./2004. godine.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
Vlada
Broj: 01-02-98/02
Livno, 30. 08. 2002. godine

Predsjednik Vlade
Anto Omazić

* * *